

Spis treści

Wykaz skrótów	5
Wstęp	11
Część pierwsza. Warunki skuteczności prawnej zgody na zabieg medyczny	13
1. Regulacja prawna zgody na zabieg medyczny	15
2. Podmioty uprawnione do wyrażenia zgody na zabieg medyczny	22
2.1. Wprowadzenie	22
2.2. Samodzielna zgoda pacjenta	22
2.3. Zgoda zastępcza	25
2.3.1. Uwagi wstępne	25
2.3.2. Przedstawiciel ustawowy	26
2.3.3. Opiekun faktyczny	28
2.3.4. Sprzeciw przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego	29
2.4. Zgoda kumulatywna	30
2.5. Zezwolenie sądu opiekuńczego	32
3. Warunek uświadomionej zgody na zabieg leczniczy	34
3.1. Wprowadzenie	34
3.2. Podmioty uprawnione do uzyskania informacji	36
3.3. Zakres przekazywanych informacji	40
3.4. Sposób przekazywania informacji	44
3.5. Możliwość zaniechania (ograniczenia) udzielenia informacji	46
3.6. Podsumowanie	48
4. Warunki przedmiotowe zgody na zabieg medyczny	49
4.1. Uwagi wprowadzające	49
4.2. Zakres przedmiotowy zgody	49
4.3. Dobrowolność zgody	52
4.4. Szczegółowość zgody	52
4.5. Forma zgody	58
4.6. Podsumowanie	63
5. Wykonanie zabiegu medycznego za zgodą domniemaną	64
5.1. Uwagi wprowadzające	64
5.2. Normy deontologiczne i prawne	65
5.3. Wykonanie badania	66
5.4. Przeprowadzanie zabiegów prostych	67

5.5. Wykonanie zabiegów operacyjnych oraz zabiegów o podwyższonym ryzyku dla pacjenta	70
5.6. Wyjątek terapeutyczny	74
5.6.1. Uwagi wprowadzające	74
5.6.2. Dopuszczalność wyjątku terapeutycznego na gruncie poprzedniego stanu prawnego	75
5.6.3. Obecna regulacja	76
5.7. Podsumowanie	80
Część druga. Przymusowe leczenie (zabiegi lekarskie)	83
6. Przymusowe leczenie osób uzależnionych	85
6.1. Uwagi wprowadzające	85
6.2. Przymusowe leczenie osób uzależnionych od alkoholu	86
6.3. Przymusowe leczenie osób uzależnionych od narkotyków	90
6.4. Przymusowe leczenie odwykowe w związku z popełnieniem przestępstwa	91
6.5. Podsumowanie	95
7. Przymusowe leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi	96
7.1. Wprowadzenie	96
7.2. Zasada zgody	97
7.3. Stosowanie przymusu bezpośredniego	101
7.4. Hospitalizacja w trybie nagłym – art. 23 i nast. UOZP	107
7.5. Hospitalizacja w trybie wnioskowym – art. 29 i nast. UOZP	113
7.6. Kontrola warunków przyjmowania i pobytu osób hospitalizowanych	118
7.7. Podsumowanie	120
8. Przymusowe leczenie nie poczytalnych sprawców czynów zabronionych	121
8.1. Wprowadzenie	121
8.2. Ewolucja rozwiązań karnoprawnych dotyczących internacji sądowo-psychiatrycznej	122
8.3. Rozwiązania obecne	124
8.3.1. Ogólne przesłanki stosowania środków zabezpieczających	124
8.3.2. Przesłanki szczególne zastosowania detencji	128
8.4. Przymusowe leczenie osób nieletnich	135
8.5. Podsumowanie	138
9. Przymusowe leczenie sprawców przestępstw seksualnych (środek zabezpieczający z art. 95a K.k.)	139
9.1. Wprowadzenie	139
9.2. Istota, przesłanki i zakres stosowania środka	140
9.3. Wykonywanie orzeczonego środka	146

9.4. Zakończenie wykonywania środka i ponowne jego zastosowanie	148
9.5. Podsumowanie	150
10. Przymusowe leczenie związane z chorobami zakaźnymi	152
10.1. Wprowadzenie i rozwój regulacji prawnych	152
10.2. Rozwiązania prawne przyjęte w obecnych przepisach	156
10.2.1. Uwagi wstępne	156
10.2.2. Badania sanitarno-epidemiologiczne	156
10.2.3. Szczepienia ochronne	157
10.2.4. Hospitalizacja i leczenie ambulatoryjne	161
10.2.5. Kwarantanna i nadzór epidemiologiczny	163
11. Przymusowe wykonywanie zabiegów lekarskich na potrzeby procedury karnej	168
11.1. Wprowadzenie. Uwagi terminologiczne	168
11.2. Zabiegi stosowane wobec oskarżonego/podejrzanego	170
11.3. Zabiegi stosowane wobec osoby podejrzanej	175
11.4. Przymusowe pobieranie krwi	176
11.5. Przymusowe badanie świadka i pokrzywdzonego	181
12. Przymus leczenia osób osadzonych	183
12.1. Wprowadzenie. Prawo osadzonego do świadczeń zdrowotnych	183
12.2. Ograniczenia samostanowienia terapeutycznego osób osadzonych	185
12.3. Podsumowanie	194
Część trzecia. Szczególne przypadki zgody	195
13. Zgoda na przerwanie ciąży	197
13.1. Wprowadzenie	197
13.2. Podmioty kompetentne do wyrażenia zgody	199
13.3. Forma zgody	201
13.4. Obowiązek informacyjny	201
14. Zgoda wymagana przy przeszczepieniu komórek, tkanek i narządów	202
14.1. Uwagi wstępne	202
14.2. Zgoda na pobranie materiału transplantacyjnego ze zwłok (brak sprzeciwu)	202
14.3. Zgoda na pobranie materiału transplantacyjnego od żywego dawcy	206
14.3.1. Uwagi wstępne	206
14.3.2. Zgoda dawcy	207
14.3.3. Zgoda biorcy	211

15. Zgoda na udział w eksperymencie medycznym	213
15.1. Wprowadzenie. Ewolucja rozwiązań etycznych i prawnych	213
15.2. Podmioty uprawnione do wyrażenia zgody	216
15.3. Warunki przedmiotowe zgody	219
15.3.1. Uwagi wstępne	219
15.3.2. Uświadomienie zgody	219
15.3.3. Dobrowolność zgody	225
15.3.4. Czas wyrażenia zgody	228
15.3.5. Szczegółowość zgody	228
15.4. Forma zgody	228
15.5. Możliwość wykonania eksperymentu bez zgody	229
15.6. Podsumowanie	230
16. Zgoda na wykonanie nieterapeutycznego zabiegu kosmetycznego	231
16.1. Wprowadzenie	231
16.2. Treść zgody	234
16.3. Podmioty uprawnione do wyrażenia zgody	237
16.3.1. Uwagi wstępne	237
16.3.2. Zgoda samodzielna	237
16.3.3. Zgoda zastępcza	238
16.3.4. Zgoda kumulatywna	240
16.4. Warunek uświadomienia zgody	241
16.5. Podsumowanie	243
Piśmiennictwo	245
Wykaz powołanych orzeczeń	249
Wykaz powołanych aktów prawnych	251